

**ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
ว่าด้วย วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม หรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ
พ.ศ. 2548**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 (4) และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ. 2546 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วย วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ พ.ศ. 2548”

ข้อ 2¹ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 เห็นว่าผู้ปกครองสามารถดูแลไม่ให้เด็กถูกทารุณกรรม หรือจะไม่เลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบอีก ให้มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครองหรือบุคคลที่ยินยอมรับเด็กไปปกครองดูแล โดยอาจแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 48 หรือไม่ก็ได้ และอาจวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรมหรือได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบอีก โดยให้ผู้ปกครองหรือบุคคลที่รับเด็กไปปกครองดูแลต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังเป็นการเฉพาะตัวกับผู้ใหญ่หรือเด็กอื่นในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
- (2) ให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนในการดูแลเด็กให้มีความปลอดภัยหรือในการปฏิบัติกิจกรรมทางการศึกษา
- (3) ห้ามมิให้บุคคลซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็กเข้าใกล้ตัวเด็ก
- (4) ห้ามผู้กระทำการทารุณกรรมแก่เด็กเข้าเขตกำหนด หรือเข้าใกล้ตัวเด็กเพื่อไม่ให้ก่ออันตรายแก่เด็ก
- (5) กำหนดให้ผู้ปกครองหรือนำผู้กระทำการทารุณกรรมแก่เด็กไปรับการบำบัดฟื้นฟูจากแพทย์ก่อน
- (6) กำหนดให้ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมในการฟื้นฟูเด็กและครอบครัว
- (7) กำหนดให้ผู้ปกครองรับการฝึกทักษะในการเลี้ยงดู ทักษะในการจัดการปัญหา ทักษะในการควบคุมตนเองจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เหมาะสม

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122/ตอนพิเศษ 55 ง/หน้า 98/27 กรกฎาคม 2548

(8) กำหนดเงื่อนไขในการประกอบอาชีพที่เอื้อต่อการดูแลเด็ก โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ช่วยพัฒนาอาชีพหรือรายได้เป็นทางเลือกให้แก่ผู้ปกครอง

(9) กำหนดให้ผู้ปกครองขอความเห็นจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อสามารถติดตามดูแลสวัสดิภาพของเด็ก หรือส่งต่อความรับผิดชอบไปยังหน่วยงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น ๆ หากปรากฏชัดว่าผู้ปกครองหรือผู้รับเด็กไว้ปกครองดูแลและไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก รับเด็กกลับไปดูแล

ข้อ 4 กรณีส่งเด็กเข้าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือให้การสงเคราะห์แก่เด็กด้วยวิธีการแยกตัวเด็กจากครอบครัว ให้ใช้วิธีการตามข้อ 3 ควบคู่ไปด้วยเท่าที่สามารถจะกระทำได้ เพื่อดำเนินการให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับผู้ปกครองได้อีก เว้นแต่กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 และผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเห็นว่าจะไม่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กหรือเด็กไม่อาจกลับไปอยู่กับผู้ปกครองได้

ข้อ 5 ก่อนยุติการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องประเมินสภาวะและความต้องการของเด็กและครอบครัวก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ทำรายงานเกี่ยวกับการขจัดหรือควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่ออันตรายให้แก่เด็กประกอบการประเมินสภาวะและความต้องการของเด็กและครอบครัวด้วย

ข้อ 6 ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 7² พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 เมื่อได้รับแจ้งหรือรายงานจากบุคคลที่พบเห็น หรือประสบเหตุการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีทารุณกรรมต่อเด็กหรือเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัย (ระบุโดยผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง) ว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ต้องให้การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยเร็ว หากเข้าตรวจค้นแล้วจำเป็นจะต้องแยกเด็กออกจากครอบครัว ต้องจัดทำบันทึกแจ้งเหตุที่จำเป็นที่จะต้องแยกตัวเด็กเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้ผู้ปกครองทราบด้วย ตามแบบบันทึกแจ้งเหตุในการแยกตัวเด็กแนบท้ายระเบียบนี้

² ข้อ 7 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

ข้อ 8³ กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 มอบเด็กที่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพให้สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว พฤติการณ์การทารุณกรรมต่อเด็ก รวมทั้งสาเหตุที่ต้องส่งเด็กให้แก่ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานนั้น ๆ ด้วย ตามแบบบันทึกรายงานการมอบตัวเด็กแนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ 9⁴ ทันทีที่รับเด็กเข้ามาไว้ในความดูแล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 รับผิดชอบการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจแก่เด็กนั้นและดำเนินการพิสูจน์ทราบว่าเป็นเด็กถูกระงับการทารุณกรรมจริงหรือไม่ รวมทั้งเรียกผู้ปกครองมาให้ถ้อยคำตามมาตรา 30 (3) หากผู้ปกครองไม่สามารถชี้แจงได้ว่าเกิดเหตุใดขึ้นและเหตุใดจึงไม่สามารถคุ้มครองให้เด็กปลอดภัย ให้ส่งเด็กไปคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็กโดยอาจส่งไปครอบครัวอุปถัมภ์ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู

กรณีผู้ปกครองไม่ยอมมาให้ถ้อยคำ ไม่ยอมให้ถ้อยคำ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ ให้ดำเนินการตามมาตรา 80 วรรคสอง หากไม่สามารถให้ถ้อยคำไม่ว่าจากสาเหตุใดให้ส่งเด็กไปคุ้มครองสวัสดิภาพ ในสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็กตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

การวินิจฉัยว่าเด็กถูกระงับการทารุณกรรมหรือไม่ ให้พิจารณาจากหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นเบื้องต้น ประกอบคำบอกเล่าของเด็กและบุคคลแวดล้อม หากไม่พบหลักฐานดังกล่าว ให้พิจารณาคำบอกเล่าของเด็กและผู้เกี่ยวข้อง โดยนำเหตุการณ์ก่อนหน้าการถูกระงับและหลังการถูกระงับมาประกอบการพิจารณา โดยอาศัยหลักข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นแห่งคดีร่วมกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดี ทั้งนี้ การวิเคราะห์วินิจฉัยพยานหลักฐานต้องใช้วิธีการตามหลักวิชาการ โดยมีให้นำความคิดเห็น ความเชื่อส่วนบุคคลมาใช้วิเคราะห์วินิจฉัย

หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์นอกจากร่องรอยบาดแผลทั้งภายในภายนอกร่างกายเด็ก เชื้อโรค เชื้ออสุจิ หรือชิ้นส่วนจากร่างกายของผู้กระทำส่วนอื่น ๆ แล้ว ให้รวมถึง สุขภาพจิต พัฒนาการของเด็กที่ผิดปกติ รวมทั้งพฤติกรรมผิดปกติที่จิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์สามารถระบุได้ว่าเป็นผลอันเกิดจากการถูกระงับการทารุณกรรม

³ ข้อ 8 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

⁴ ข้อ 9 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

การให้ปากคำหรือบอกเล่าข้อเท็จจริงของเด็กผู้เสียหายในครั้งแรก ให้ถือว่าน่าเชื่อถือที่สุดและกรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 43 วรรคสอง เพื่อให้บุคคลในครอบครัวติดต่อกับเด็ก หากจำเป็นให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำขอต่อศาลเพื่อควบคุมการติดต่อ ทั้งนี้ จนกว่าการสืบเสาะพินิจตามวรรคแรกจะได้ข้อสรุปชัดเจน

ข้อ 10⁵ ในกรณีที่มีการสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กไม่ทันกำหนดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับตัวเด็ก และมีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ของเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา 5 ด้วยตนเองหรือผ่านพนักงานอัยการ ขอยายระยะเวลาสืบเสาะและพินิจเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตามแบบคำร้องขอที่ศาลกำหนดแนบท้ายระเบียบนี้ ทั้งนี้รวมกันไม่เกินสามสิบวัน

ข้อ 11⁶ กรณีการส่งเด็กเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ตามข้อ 8 ให้จัดทำบันทึกแล้วรายงานให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

ข้อ 12⁷ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ให้การคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กซึ่งอยู่นอกเขตที่เด็กอาศัยอยู่ สามารถติดตามและประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตที่เด็กอาศัยอยู่ ร่วมกันกำหนดวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก

ประกาศ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2548

ประชา มาสินนทร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประธานกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

⁵ ข้อ 10 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

⁶ ข้อ 11 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

⁷ ข้อ 12 เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกลี้ภัย
ดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552⁸

⁸ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126/ตอนพิเศษ 89 ง/หน้า 6/24 มิถุนายน 2552